

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

# GUITARRA

2023-2024

PROFESOR: MIGUEL FRAILE

# Índice

<b>1. Introducción.....</b>	<b>4</b>
1.1. Marco legal.....	4
1.2. Características do centro e do alumnado.....	6
<b>2. Metodoloxía.....</b>	<b>6</b>
<b>3. Atención á diversidade.....</b>	<b>8</b>
<b>4. Temas transversais.....</b>	<b>10</b>
4.1. Educación en valores.....	10
4.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación.....	11
<b>5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.....</b>	<b>12</b>
<b>6. Grao Elemental.....</b>	<b>13</b>
6.1. PRIMEIRO CURSO DE GRAO ELEMENTAL.....	14
6.1.1. Obxectivos.....	14
6.1.2. Contidos.....	15
6.1.3. Criterios de avaliación.....	16
6.1.4. Contidos mínimos esixibles.....	17
6.1.5. Materiais didácticos orientativos.....	17
6.2. SEGUNDO CURSO DE GRAO ELEMENTAL.....	18
6.2.1. Obxectivos.....	18
6.2.2. Contidos.....	19
6.2.3. Criterios de avaliación.....	21
6.2.4. Contidos mínimos esixibles.....	22
6.2.5. Materiais didácticos orientativos.....	22
6.3. TERCEIRO CURSO DE GRAO ELEMENTAL.....	23
6.3.1. Obxectivos.....	23
6.3.2. Contidos.....	24
6.3.3. Criterios de avaliación.....	26
6.3.4. Contidos mínimos esixibles.....	27
6.3.5. Materiais didácticos orientativos.....	27
6.4. CUARTO CURSO DE GRAO ELEMENTAL.....	28
6.4.1. Obxectivos.....	28
6.4.2. Contidos.....	29
6.4.3. Criterios de avaliación.....	31
6.4.4. Contidos mínimos esixibles.....	32
6.4.5. Materiais didácticos orientativos.....	32
<b>7. Grao Profesional.....</b>	<b>33</b>
7.1. PRIMEIRO CURSO DE GRAO PROFESIONAL.....	34
7.1.1. Obxectivos.....	34
7.1.2. Contidos.....	35
7.1.3. Criterios de avaliación.....	36
7.1.4. Contidos mínimos esixibles.....	37
7.1.5. Materiais didácticos orientativos.....	37
7.2. SEGUNDO CURSO DE GRAO PROFESIONAL.....	39
7.2.1. Obxectivos.....	39
7.2.2. Contidos.....	40
7.2.3. Criterios de avaliación.....	41
7.2.4. Contidos mínimos esixibles.....	42

7.2.5. Materiais didácticos orientativos.....	42
7.3. TERCEIRO CURSO DE GRAO PROFESIONAL.....	44
7.3.1. Obxectivos.....	44
7.3.2. Contidos.....	45
7.3.3. Criterios de avaliación.....	46
7.3.4. Contidos mínimos esixibles.....	47
7.3.5. Materiais didácticos orientativos.....	48
7.4. CUARTO CURSO DE GRAO PROFESIONAL.....	49
7.4.1. Obxectivos.....	49
7.4.2. Contidos.....	50
7.4.3. Criterios de avaliación.....	52
7.4.4. Contidos mínimos esixibles.....	53
7.4.5. Materiais didácticos orientativos.....	53
7.5. QUINTO CURSO DE GRAO PROFESIONAL.....	55
7.5.1. Obxectivos.....	55
7.5.2. Contidos.....	56
7.5.3. Criterios de avaliación.....	57
7.5.4. Contidos mínimos esixibles.....	58
7.5.5. Materiais didácticos orientativos.....	59
7.6. SEXTO CURSO DE GRAO PROFESIONAL.....	60
7.6.1. Obxectivos.....	60
7.6.2. Contidos.....	61
7.6.3. Criterios de avaliación.....	63
7.6.4. Contidos mínimos esixibles.....	64
7.6.5. Materiais didácticos orientativos.....	65
<b>8. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica.....</b>	<b>66</b>
8.1. Procedementos e instrumentos de avaliación.....	67
8.2. Priterios e porcentaxes de cualificación.....	67
8.3. Priterios e procedemento para a concesión de ampliación de matrícula.....	71
8.4. Pedidas de recuperación.....	71
8.4.1. Procedementos de recuperación ordinarios.....	71
8.4.2. Probas extraordinarias de Setembro.....	72
8.4.2. Procedementos de avaliación no caso da perda do dereito á avaliación continua.....	72
<b>9. Procedementos para a avaliación interna do departamento.....</b>	<b>72</b>
<b>10. Anexos.....</b>	<b>73</b>
10.1. Proba de acceso ao 1º curso de grao profesional.....	73
10.2. Probas de acceso a 2º, 3º e 4º de grao elemental.....	74
10.3. Probas de acceso de 2º a 6º de grao profesional.....	75
10.4. Premios fin de grao.....	75

# 1. Introducción

---

A presente programación didáctica foi realizada a partir do currículo oficial vixente e pretende establecer unha proposta de desenvolvemento curricular para a materia de guitarra durante os catro cursos do Grao Elemental e os seis do Grao Profesional dos ensinos de réxime especial de Música.

Para a elaboración desta programación, tívose en conta, en primeiro lugar, o Currículo Base, orientador e prescriptivo, do cal se tomaron os obxectivos xerais para concretalos nuns obxectivos didácticos específicos. Así mesmo, esta programación foi realizada en coherencia co Proxecto Educativo de Centro (PEC), de tal maneira que no seu deseño valoráronse coidadosamente as características e necesidades da comunidade á que vai dirixida.

## 1.1. MARCO LEGAL

Para a elaboración desta programación didáctica tivéronse en conta os seguintes documentos legais, clasificados atendendo á súa data de publicación, de menor a maior antigüidade:

- **ORDE do 29 de setembro de 2015** pola que se convocan os premios extraordinarios nas ensinanzas artísticas profesionais nas modalidades de música, danza e de artes plásticas e deseño na Comunidade Autónoma de Galicia, correspondentes ao curso 2014/15. DOG do 6 de outubro de 2015.
- **DECRETO 229/2011**, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG 21 de decembro de 2011.
- **CIRCULAR 15/2011** da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa pola que se ditan instrucións para determinados aspectos do funcionamento dos conservatorios elementais e profesionais de música e danza.
- **ORDE do 4 de agosto de 2011** pola que se desenvolve o Decreto 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento

Orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 18 de agosto de 2011.

- **DECRETO 223/2010**, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 19 de xaneiro de 2011.
- **ORDE do 28 de xullo de 2008**, pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música dispostas no Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 18 de agosto de 2008.
- **CIRCULAR 21/2008** da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se regula a avaliación e cualificación dos alumnos e das alumnas que cursan as ensinanzas elementais de música e danza dispostas nos decretos 196/2007, do 20 de setembro e 198/2007, do 27 de setembro, polos que se establece a ordenación das ensinanzas de grao elemental de danza e de música, respectivamente.
- **ORDE do 8 de febreiro de 2008**, pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música que se establecen na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG do 26 de febreiro de 2008.
- **DECRETO 198/2007**, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música. DOG do 25 de outubro de 2007.
- **DECRETO 203/2007**, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 31 de outubro de 2007.
- **CIRCULAR 9/2007** da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se ditan instrucións sobre o desenvolvemento das ensinanzas elementais e profesionais de

música establecidas na Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación.

## 1.2. CARACTERÍSTICAS DO CENTRO E DO ALUMNADO

O conservatorio está situado no concello da Estrada a 25 km de Santiago de Compostela. A Estrada é un concello de preto de 22. 000 habitantes, divididos en 51 parroquias que, exceptuando a parroquia da Estrada, son de ámbito rural. Desenvolve a súa actividade económica no sector servizos e sobre todo nas explotacións agrícolas e gandeiras.

Por outra banda, a área de influencia do centro esténdese a un conxunto de comarcas lindantes e núcleos nas aforas, algúns deles pequenos, dispersos e de poboación máis reducida, dos que proceden unha parte dos alumnos. A Comarca de Tabeirós-Terra de Montes en xeral e A Estrada en particular, goza dunha gran tradición cultural e musical. A Banda Municipal da Estrada conta con máis de 140 anos de historia nutríndose hoxe en día con practicamente a totalidade dos seus músicos formados ou formándose no noso conservatorio. Ademais outras agrupacións de distintas tradicións, grupos de música moderna, agrupacións de música tradicional, orquestras, charangas, bandas de música de concellos limítrofes, etc. nótrense, tamén, de músicos formados no Conservatorio da Estrada. A proximidade a Santiago de Compostela e que esta sexa unha cidade de enorme tradición universitaria tamén condiciona que moitos alumnos poidan cursar ao mesmo tempo unha carreira universitaria e os estudos de música.

## 2. Metodoloxía

---

Como corresponde ao desenvolvemento dun currículo aberto, os aspectos relativos ao cómo ensinar non teñen un carácter normativo e os métodos de ensino son en gran medida responsabilidade do profesor. Así pois, pretendemos aquí expoñer as directrices que seguiremos no desempeño do noso labor pedagóxico.

Desde o momento no que o alumno inicia a súa aprendizaxe, no primeiro curso de Grao Elemental, o docente aplica un sistema pedagóxico baseado na aprendizaxe

significativa, de modo que o alumno sempre poida relacionar os seus coñecementos previos cos novos a adquirir.

## **PRINCIPIOS METODOLÓXICOS**

Os principios que rexirán na elaboración desta programación didáctica e na actividade docente, dotándoa deste modo de coherencia e sentido, serán:

- Actividade: o carácter instrumental da especialidade require da práctica, polo que o principio de que as cousas se aprenden facéndoas vai implícito no noso ensino.
- Autonomía: o alumnado será orientado nas clases individuais e nos ensaios colectivos, desenvolvendo a autonomía do traballo e a toma e decisións. Utilizaranse técnicas e estratexias que fagan que a transmisión de coñecementos resulte pracenteira para o docente e interesante para o alumno, favorecendo deste xeito unha participación activa do mesmo e fomentando a aprendizaxe en por sí ou de modo autónomo.
- Creatividade: trataremos sempre, mediante a práctica musical, de estimular a creatividade a partir da utilización da imaxinación, interiorizando o fenómeno sonoro e conectándoo con outras experiencias de tipo multisensorial. Inclúranse actividades que estimulen o pensamento (exercicios, traballos, investigacións, etc.) ou ben a composición e os procesos improvisatorios.
- Individualización: a nosa ensinanza da materia é individual a maior parte do tempo, algo que nos facilita que en cada clase se poida ter en conta a dimensión persoal e afectiva-social de cada alumno ou alumna, valorando os avances que realice desde os seus coñecementos iniciais (detectados na avaliación diagnóstica) e tendo en conta as súas capacidades.
- Flexibilidade e diversidade de estratexias didácticas: co fin de conseguir os obxectivos propostos poderemos realizar as adecuacións que fosen precisas na temporalización dos contidos.
- Convivencia: fomentárase a socialización nun clima de cordialidade e respecto entre o alumnado ademais de potenciando as relacións do grupo entre sí e o traballo en equipo (a través da clase colectiva), facilitando na medida do posible o seu contacto co exterior (asistencia a audicións, concertos, saídas didácticas, etc.).
- Significación: esta será unha das vías de motivación que empregaremos, presentando o que se aprende como algo que é útil noutras situacións e poderá ter

unha aplicación real. Asimesmo, tentaremos establecer obxectivos que correspondan á capacidade real do alumno, con suficiente grao de novidade e dificultade para que estimulen a súa curiosidade, utilizar unha linguaxe comprensible, estimular o reto da auto-superación, utilizar reforzos positivos e negativos en función da situación, fomentar a participación nas clases colectivas e desenvolver actitudes positivas ante a actuación en público.

- **Interdisciplinidade:** a relación da aprendizaxe do instrumento con outras materias do curriculum adquire nos ensinos de Conservatorio unha importancia fundamental xa que todas as materias están conectadas e teñen puntos en común, polo que se fomentará unha aprendizaxe global e funcional. Desde o inicio orientarase o estudo a partir dunha actitude analítica, tratando de relacionar a partitura co fenómeno musical que encerra. Fomentaremos no alumno unha escoita crítica e responsable, potenciando o esforzo e o afán de obter o máximo de si mesmo, así como actitudes adecuadas que se correspondan cunha materia de índole práctica que incide enormemente na educación do espírito e o intelecto.

### 3. Atención á diversidade

---

A atención á diversidade derívase do concepto de atención ás necesidades educativas especiais, na medida en que todos somos diferentes, somos diversos, non aprendemos da mesma forma e necesitamos unha atención diferente. Estas diferenzas veñen determinadas por variables como as capacidades, as estratexias cognitivas, a atención, os coñecementos previos, os estilos de aprendizaxe, a motivación, o axuste emocional, a integración social, etc. Neste sentido, tamén se expresa o concepto de atención ou educación individualizada, referida á necesidade de que cada alumno poida desenvolver as súas capacidades ao máximo e de forma persoal.

Na aula de guitarra, deberá adaptarse o exercicio diario ás condicións específicas de cada alumno, coa finalidade de dar unha resposta educativa o máis adecuada posible ás súas necesidades. Por esta razón, os obxectivos deberán adaptarse ás situacións concretas segundo se considere oportuno, do mesmo xeito que poderá ser necesario retomar, reforzar ou prolongar determinados contidos. En definitiva, o profesor terá a oportunidade de deseñar as súas propias actividades, modificándoas ata a súa correcta asimilación ou ben desenvolver outras novas en función da adaptación do alumno.

Unha ferramenta fundamental na determinación e orientación das medidas de adaptación, reside na **acción tutorial**. Tendo en conta a dificultade e especificidade dos estudos realizados no Conservatorio, a colaboración das familias é determinante para conseguir un desenvolvemento óptimo do alumno. Unha información ampla sobre as características e esixencias de cada materia e unha adecuada comunicación periódica e fluída, con entrevistas habituais cos pais, son a base para poder establecer as condicións máis adecuadas para o desenvolvemento do proceso didáctico. Así mesmo, establecerase unha comunicación constante cos compañeiros de claustro, profesores implicados na educación do alumno de maneira que se poidan obter datos relevantes que permitan en caso necesario reorientar a actividade formativa e levar a cabo as adaptacións que sexan necesarias.

### **MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE**

Existen unha serie de medidas establecidas legalmente con vistas a responder as situacións extremas da diversidade do alumnado:

- **Reforzo educativo:** trátase dunha medida de atención á diversidade dirixida especialmente a aqueles alumnos que presentan dificultade ou baixo nivel. Pódese entender como un esforzo adicional que precisa realizar un alumno temporalmente ao non superar algúns dos contidos propostos. Dadas as características do centro e as particularidades da materia, non se contempla a posibilidade de realizar apoios fose da aula e a cargo dun especialista (como o profesorado de Pedagogía Terapéutica), senón que se realizarán na aula co profesor de guitarra. O reforzo pode consistir en: a realización dunha serie de traballos (fose do horario de clase) de consolidación dos contidos esixibles ou o establecemento dun horario de resolución de dúbidas ou de revisión de tarefas (por exemplo, minutos antes ou despois doutra clase á que o alumno deba acudir ao Conservatorio).
- **Adaptacións curriculares individualizadas:** esta medida de atención á diversidade supón a modificación dalgúns elementos do currículo. Estas adaptacións poden ser de dous tipos: non significativas e significativas. Ocuparémonos nesta programación das adaptacións curriculares non significativas, dado que as significativas supoñen modificar elementos básicos do currículo, actuación que debe ser levada a cabo con coñecemento do departamento didáctico

e de inspección educativa, así como realizarse de acordo a unha previa avaliación psicopedagóxica.

A diferenza do reforzo educativo, unha adaptación curricular non significativa realízase previamente á impartición dos contidos coa finalidade de adiantarse á aparición dos problemas prevendo (dada a capacidade do alumno, coñecida a través da avaliación diagnóstica) que dita actuación será necesaria para eses contidos concretos. Unha adaptación curricular non significativa pode afectar:

- **Á metodoloxía**, utilizando as estratexias máis adecuadas ao alumno, orientando o seu estudo cara aos aspectos máis apropiados, proporcionando os materiais ao alumnado, etc.
- **Ás actividades**, deseñando algunhas específicas, diminuíndo ou aumentando o seu número, establecendo diferentes graos de consecución, etc.
- **Á avaliación**, empregando ferramentas de avaliación diferenciadas, eliminando ou introducindo determinadas probas, etc.

A posible adaptación de obxectivos e contidos terá que respectar, en calquera caso, os mínimos esixibles fixados na programación.

## 4. Temas transversais

---

A nosa materia tamén trata esta serie de elementos transversais que son abordados desde cada unha das diferentes materias que comprenden o currículo dos ensinos de réxime especial de música, e que nos dan a oportunidade de reflexionar sobre a dimensión máis persoal da educación.

### 4.1. EDUCACIÓN EN VALORES

Á hora de abordar a educación en valores seguiranse as seguintes consignas:

- A **educación ambiental** tratarémola a través do coidado pola produción excesiva de sons por parte do alumnado, a concienciación sobre contaminación acústica, e a través da importancia que se lle debe de dar ao silencio como marco de calquera actividade musical.
- En canto á **educación para a saúde**, abordarémola a través da práctica corporal, aprendendo a apreciar e valorar o propio corpo e as súas posibilidades de

movemento, tendo en conta e incidindo sobre a educación postural e a adquisición dun correcto ton muscular. Ademais, a música, polos seus compoñentes afectivos, fisiolóxicos e intelectuais, tamén incide de forma positiva no equilibrio persoal e anímico das persoas.

- No referente á **educación para a igualdade de sexos**, partiremos de que a música non está relacionada co sexo do alumnado, e de que toda actividade musical en grupo partirá do principio de integración, de colaboración e de respecto mutuo entre os integrantes da clase independentemente do sexo ao que pertencen.
- A **educación para a paz e a tolerancia** traballarase a partir de pezas doutras culturas e das relacións que se establezan coas persoas da contorna.
- A **educación para o lecer** traballarase a partir do concepto produtivo do lecer, a través da asistencia a concertos, audicións, recitais e outras actividades culturais, ademais de fomentar a escoita de música e a lectura de libros relacionados co traballado en clase.
- En canto á **educación do consumidor** trataremos que o alumnado adquira unha actitude crítica ante o fenómeno musical, axudándolles a forxar un criterio á hora de decantarse por diferentes versións, e propiciando dese modo un aumento da súa capacidade de elección á hora de consumir música.
- A **educación moral e cívica** abordarámola ao ter presente o respecto ás normas e a necesidade da súa existencia como poden ser á hora de tocar en grupo: a entrada simultánea, o mantemento do plano sonoro adecuado, a actitude de escoita e respecto aos demais. Todas estas normas estarían referidas aos compañeiros, ao material da aula, ao profesor, etc.

#### **4.2. TRATAMENTO DAS TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E DA COMUNICACIÓN**

Hoxe en día é difícil pensar nun modelo pedagóxico que non se complementa cos recursos tecnolóxicos, permitindo unha formación máis completa e posibilitando unha renovación na pedagogía e na didáctica. A educación ten que avanzar ao paso da sociedade co fin de enriquecerse mutuamente.

O centro conta con equipos informáticos con conexión a internet, así coma WIFI para alumnos e profesores. Para a materia de guitarra, a rede é unha importante fonte de información, tanto para a consulta de fondos de bibliotecas, lectura de artigos

especializados sobre a materia, procura de partituras, arquivos de audio, vídeos ou libros especializados.

Coa aplicación das TIC's preténdese acadar os seguintes obxectivos:

- **Desenvolver a autonomía persoal:** A información proporcionada pola rede permite coñecer e contrastar un gran número de versións musicais e coñecer profesores e virtuosos das distintas especialidades instrumentais ca posibilidade de establecer contacto e obter asesoramento. Outro factor importante é que permite coñecer novas formas de empleabilidade relacionadas co campo musical ou información de relevancia respecto ó acceso a estudos superiores. O alumnado debe aprender a seleccionar a información recadada na rede e así tomar as súas propias decisións para continuar o seu proceso educativo e profesional.
- **Coñecer a realidade musical actual:** A través da rede o alumnado atópase en contacto coas noticias de actualidade, ben a través de blogs de solistas e profesorado, de coaching musicais, gravacións recentes, e diferentes portais sobre programas de estudos no estranxeiro. O propio Centro, a través de aplicacións como youtube difunde as súas actividades como audicións do alumnado, concertos e cursos.
- **Aprender a manexar novas aplicacións informáticas musicais** relacionadas ca edición da escritura musical, a gravación, a edición, e a mestura de audio.

Segundo está recollido nos documentos organizativos do Centro, non se permite o uso de teléfonos móbiles, así coma calquer outro dispositivo electrónico equiparable, dentro das aulas, agás nos casos en que o profesor ou profesora o autorice, sempre con fins didácticos.

Asemade, o profesorado poderá empregar e autorizar ao alumnado o uso co móvil ou tablet de programas ou aplicacións informáticas tales como metrónomos, afinadores, ou similares.

Finalmente, o profesorado poderá empregar, sempre dacordo co alumnado e os seus pais/nais/titores legais, o teléfono móvil ou tablet para a grabación de resúmenes da clase, exercicios e pasaxes de repertorio, e indicacións para a práctica semanal. Estas grabacións serán de uso exclusivo entre o profesorado, e o alumnado e os seus pais/nais/titores legais, previa autorización.

## 5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

---

Estas actividades cumpren diversas funcións:

- Completar a formación dos alumnos.
- Servir de actividades de formación e avaliación.
- Dinamizar e implicar ao alumnado na vida cultural do centro e o seu entorno.
- Como factor de motivación.

Poderán ser organizadas polo departamento, de xeito interdisciplinar con outros departamentos ou en colaboración con outras institucións externas ao Centro. Serán programadas ao comezo do curso e consistirán en:

- Audicións, exposicións, proxeccións, concursos ou conferencias.
- Organización de agrupacións de alumnos.
- Intercambio con outros centros ou viaxes de estudos.
- Cursos de formación.
- Asistencia a concertos fora do centro.

## 6. Grao Elemental

---

No Anexo II do Decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música, establécense os obxectivos, contidos e criterios de avaliación sobre os que se basa a presente programación.

O grao elemental, de catro cursos de duración, preséntase como unha etapa de vital importancia no desenvolvemento do futuro instrumentista, entre outras razóns, porque é ao longo deste período cando quedarán sentadas as bases dunha técnica correcta e eficaz.

Nesta programación se parte da premisa realista de que nesta fase de aprendizaxe, a vocación musical do alumno, na maioría dos casos, non estará claramente definida, polo que resultará especialmente importante presentar os contidos da materia do modo máis atractivo e estimulante posible, tratando de espertar no alumno un verdadeiro interese pola tarefa proposta.

Simultaneamente á aprendizaxe instrumental, o alumno aprende a entender correctamente o texto musical e as súas estruturas máis básicas. Así mesmo, hase de

tratar que aos poucos poida comprender o sentido do escrito para poder apreciar o seu valor estético e deste xeito poder expresarse con sensibilidade artística.

Será tamén especialmente importante nesta etapa de aprendizaxe que o alumno aprenda a valorar a importancia que ten a memoria na súa formación como intérprete e para o desenvolvemento das súas capacidades intelectuais.

Finalmente, considerouse fundamental fomentar desde o comezo a práctica musical en conxunto como vehículo motivador e socializador e como preparación para a súa participación en futuras agrupacións camerísticas e orquestrais.

## **6.1. PRIMEIRO CURSO DE GRAO ELEMENTAL**

### **6.1.1. Obxectivos**

Ao tratarse do primeiro contacto do alumno co instrumento, este primeiro curso ten un carácter preliminar ou preparatorio. O principal obxectivo do curso é preparar física e psicolóxicamente ao alumno para unha mellor asimilación dos principios técnicos do guitarra.

Entendemento das principais características do instrumento.

Colocación adecuada do corpo con respecto ó instrumento. Correcta posición das dúas mans.

Manexar con soltura as dúas formas básicas de pulsación (apoiando e tirando)

Utilización das uñas para pulsar as cordas cos dedos da mao dereita.

Levar á práctica toda a teoría instrumental en actuacións en directo. (Non chega con desenvolver adecuadamente o programa na aula senón que é esencial poder demostrar en público o seu dominio.)

Coñecemento das notas en primeira posición.

Interpretación de oito pezas do programa sendo obrigatoriamente catro delas polifónicas.

### **6.1.2. Contidos**

#### **TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DOS CONTIDOS:**

Primeira avaliación

Colocación correcta da guitarra sobre o corpo.

Exercicios de pulsación en cordas ó aire (tirando e apoiando).

Exercicios de sincronización cos dedos das dúas mans, buscando unha adecuada posición das mesmas.

Interpretar de memoria tres pezas monódicas.

Segunda avaliación

Utilización das uñas nos dedos da mao dereita.

Arpexos de 3 notas.

Escala dunha oitava na tonalidade de Do M (V posición), apoiando e tirando (i,m).

Aprendizaxe da lectura musical coa guitarra.

Interpretar de memoria 4 pezas monódicas e dúas polifónicas.

Terceira avaliación

Lectura das notas do diapasón nos 5 primeiros trastes.

Afinación básica

Escala dunha oitava na tonalidade de Do M (II e V posición)

Exercicios con notas simultáneas.

Interpretar de memoria 4 pezas monódicas e 4 polifónicas.

### **6.1.3. Criterios de avaliación**

Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental.

Desenvolver unha posición correcta da man dereita que permita a independencia de cada un dos dedos e que permita realizar distintos tipos de combinacións tirando.

Desenvolver unha posición correcta da man esquerda que permita a mobilidade desta sobre o diapasón nos cinco primeiros trastes.

Desenvolver unha adecuada coordinación de ámbalas dúas mans.

Interpretar pezas sinxelas que se encontren dentro dun repertorio acorde con este nivel.

Interpretar en público algunhas das pezas traballadas para mostrar o traballo realizado coa suficiente seguridade.

### **6.1.4. Contidos mínimos esixibles**

**1º Trimestre:**

Traballar un mínimo de dúas pezas no trimestre  
Mostrar unha mellora nos puntos 1º e 2º dos criterios de avaliación

### **2º Trimestre:**

Traballar un mínimo de dúas pezas no trimestre  
Interpretar unha peza na audición do departamento.  
Mostrar unha mellora nos apartados 1º, 2º, 3º dos criterios da avaliación.

### **3º Trimestre:**

Acadar tódolos obxectivos descritos para este curso.  
Traballar un mínimo de dúas pezas no trimestre.  
Interpretar unha peza na audición do departamento.

#### **6.1.5. Materiais didácticos orientativos**

Essential Guitar Skill, Ed. Ricordi B. Lester

A escala: n.º 1.

A escala: n.º 2.

A escala: n.º 3.

Estudo n.º 1, Isaías Savio, Ed. Ricordi F. Sors

Valsa, Isaías Savio, Ed. Ricordi J. Küffner

The pied piper, *Basic pieces*, Vol. I, Ed. Chanterelle J. A. Muro

A dance, *Basic pieces*, Vol. I, Ed. Chanterelle J. A. Muro

The happy vagabond, *Basic pieces*, Vol. I, Ed. Chanterelle J. A. Muro

A spring waltz, *Basic pieces*, Vol. I, Ed. Chanterelle J. A. Muro

Bahamas, *Divertissements pour guitare*, Vol. I, Ed. Doberman G. Montreuil

Rocking, *Explorations* Vol. I, Ed. Ricordi B. Lester

Jazz walk, *Explorations* Vol.I, Ed. Ricordi B. Lester

*Dance for all, Explorations Vol.I, Ed. Ricordi B. Lester*

#### **6.2. SEGUNDO CURSO DE GRAO ELEMENTAL**

### 6.2.1. Obxectivos

Traballaranse diferentes elementos técnicos prestando atención á limpeza co fin de conseguir un mecanismo seguro.

Técnicas de estudio. Distribución do tempo. Traballo repetitivo e traballo reflexivo.

O alumno coidará ó máximo, a calidade do son, utilizando as uñas e empregando adecuadamente as diferentes formas de pulsación. Será obrigatorio dispoñer de uñas de calidade unha vez finalizado o segundo curso.

Será obrigatorio dispor dunha guitarra de calidade con cordas en bo estado. Tamén apoia pé, limas, atril, cejilla e diapasón.

Levar á práctica toda a teoría instrumental en actuacións en directo. (Non chega con desenvolver adecuadamente o programa na aula senón que é esencial poder demostrar en público o seu dominio.)

Introducción ás técnicas de afinación.

Perfecto coñecemento das notas nos 5 primeiros trastes do diapasón.

Interpretación de memoria de catro estudos (con diferente planteamiento técnico) e catro obras.

### 6.2.2. Contidos

#### **TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DOS CONTIDOS:**

##### **Primeira avaliación**

Iniciación no estudio das diferentes formas de dixitación, tendo en conta o estilo e carácter da peza ou fragmento.

Ligados de 2 notas (ascendentes e descendentes).

Arpexos de 4 notas.

Interpretar de memoria 2 estudos e 1 peza.

##### **Segunda avaliación**

Ceeillas.

Escala dunha oitava (la m harmónica na I posición).

Fórmulas de exercicios encamiñados a desenrolar a calidade do son.

Dominio da lectura das notas nos 5 primeiros trastes.

Interpretar de memoria 3 estudos e 3 pezas.

### **Terceira avaliación**

Escala dunha oitava (la menor harmónica VII posición, apoiando e tirando).

Interpretar de memoria 4 estudos e 4 pezas que deberán ser escollidas entre dous estilos diferentes como mínimo.

#### **6.2.3. Criterios de avaliación**

Interpretar correctamente as pezas (obras e estudos) propostas polo/a profesor/a: 20 %

Mostrar un desenvolvemento técnico e interpretativo acorde co nivel requirido para o curso: 20%

Cumprir os obxectivos de traballo marcados semanalmente polo profesor/a: 20 %

Participar nas actividades organizadas polo departamento: 20 %

Asistir regularmente ás aulas e manter unha actitude correcta: 20 %

#### **6.2.4. Contidos mínimos esixibles**

Traballar un mínimo de dúas pezas no trimestre

Interpretar unha peza na audición do departamento.

Acadar tódolos obxectivos descritos para este curso.

#### **6.2.5. Materiais didácticos orientativos**

Método de Guitarra”, 1ª parte, leccións 1, 2, 3 e 5 DIONISIO AGUADO (U.M.E.)

Branle Gay J. B. BESARD (Amsco Pub.)

Estudios sencillos nº1 LEO BROUWER (Max Eschig)

Studi per chitarra Allegretto; Andante; vals op.21. F. CARULLI (Suvini Zerboni)

Le Papillon op. 30 nº1 M. GIULIANI (Real Musical)

Branle de Poictou A. LE ROY (M. Combre)

Essential Guitar Skills” B.LESTER(Ricordi)

Divertissements pour guitare Vol. I G. MONTREUIL (Doberman) Bienvenue, Bahamas, Le Clown, Tango pour Helene, Calypso, Romance.

The Complete Studies for guitar”, F. SOR (Chanterrelle) Op. 60, op. 31 nº 1, op. 35 nº 1.

Tres pequenas piezas M. VANDERMAESBRUGGE Modern Times vol. 1 Preludio,

Escalando e Paisaje J. ZENAMON (Chanterrelle)

## 6.3. TERCEIRO CURSO DE GRAO ELEMENTAL

### 6.3.1. Obxectivos

Ampliar a práctica de elementos técnicos (Harmónicos, acordes, arpexos e rasgueos)

Coñecer mais técnicas de estudo: Distribución do tempo, traballo repetitivo e traballo reflexivo. Previr a

inconstancia, desorganización, superficialidade, distracción, desinterese...

Coidar ao máximo a calidade do son, utilizando as uñas e empregando adecuadamente as diferentes

formas de pulsación. Será obrigatorio dispor de uñas durante todo o terceiro curso.

Dispor dunha guitarra de calidade con cordas en bo estado. Tamén pé, limas, atril, pestana e diapasón.

Coñecer as diferentes formas de dixitación, tendo en conta o fraseo e estilo da peza.

Levar á práctica toda a teoría instrumental en actuacións en directo. Non abonda con desenvolver adecuadamente o programa na clase senón que é esencial poder demostrar en público o seu dominio.

Afinar por unísonos.

Coñecer perfectamente as notas nos sete primeiros trastes do diapasón.

Interpretar catro estudos con diferente formulación técnica e catro obras de dous estilos diferentes.

Coñecer de maneira básica as tonalidades e o seu funcionamento na guitarra.

### 6.3.2. Contidos

#### TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DOS CONTIDOS:

##### Primeira avaliación

Práctica de acordes: simultáneos, arpexados e rasgueados.

Práctica de ligados de tres notas (ascendentes e descendentes).

Práctica de arpexos de seis notas.

Práctica de escala de mi menor nunha oitava (I posición).

Interpretación como mínimo de dous estudos e unha peza.

### **Segunda avaliación**

Práctica de harmónicos naturais.

Práctica de afinación utilizando harmónicos.

Práctica de escala de Sol M (I e II posición).

Interpretación como mínimo de tres estudos e dúas pezas.

### **Terceira avaliación**

Práctica de escala de mi menor armónica (VII posición).

Iniciación ao estudo das notas de adorno por medio da técnica dos ligados.

Interpretación como mínimo de catro estudos e catro pezas.

#### **6.3.3. Criterios de avaliación**

Coñecer con maior profundidade os recursos da afinación do instrumento.

Interpretar en público as obras propostas polo profesorado.

Interpretar 8 pezas de diferentes estilos con diferentes problemas técnicos .O reparto das 8 pezas será de 3 no primeiro trimestre , 3 no segundo e 2 no terceiro.Memorización de 3 obras (mínimo una en cada trimestre) e manter todo o repertorio ó final do curso.

#### **6.3.4. Contidos mínimos esixibles**

Os contidos mínimos para a superación do curso serán a interpretación de oito pezas (de diferentes épocas e estilos e diferentes plantexamentos técnicos axustados ós contidos do curso), tres delas de memoria (unha en cada trimestre) ) e tocalas todas o final do curso , Os contidos mínimos son excluínates.

#### **6.3.5. Materiais didácticos orientativos**

Método de guitarra 1ª parte DIONISIO AGUADO (U.M.E. Leccións 4, da 6 á 10 e a 12.

“Modern Times vol. I: ” Drones. G. BIBERIAN (Chanterelle)

“Estudios sencillos” do 2 ao 5. LEO BROUWER(Max Eschig)

“Modern Times vol. I” Viñeta II E.CORDERO (Chanterelle)

“Le Papillón op. 30” do 2 ao 20. M. GIULIANI (Real Musical)

Chaconne: D. KELLNER (Amsco Pub.)

Modern Times vol. I: F. KLEYNJANS (Chanterelle) Arpège, Chanson du Marin disparu

“Essential Guitar Skills” B. LESTER (Ricordi) “Tremolo”, “Arpeggio”, “Scales”, “Barré”

“Divertissements pour guitare vol. I e II”: Carrousel, Sao Paolo, Françoise, Pascale,

Dolores, Karina G. MONTREUIL (Doberman)

“Lecciones 1-3” J. primeiras lecciones. SAGRERAS (Chanterelle)

Chant à Berceur, Exercice, Echo, Mélodie d’ Autrefois, Air Oublié A. TANSMAN (Max Eschig). “

Modern Times vol. I” Grekos. G. ZARB (Chanterelle)

#### **6.4. CUARTO CURSO DE GRAO ELEMENTAL**

### 6.4.1. Obxectivos

Asumir e interiorizar unha posición corporal que posibilite e favoreza a acción do conxunto brazo-antebrazo-muñeca-mans-dedos esquerdos sobre o diapason e dereitos sobre as cordas.

Continuar o traballo dos distintos timbres do instrumento, desenvolvendo ao mesmo tempo a calidade sonora e utilizándoa segundo as esixencias do nivel, tanto na interpretación individual como colectiva.

Continuar a exploración das capacidades da respiración e relaxación corporal como elemento importante para a práctica instrumental.

Desenvolver a capacidade de memorización de pezas e motivos adecuados o nivel técnico do alumno.

Potenciar o traballo en grupo para habituarse a escoitar outras voces e adaptarse harmonicamente o conxunto.

Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista que lles permita participar nun conxunto e ter acceso a un repertorio máis amplo.

Adquirir a conciencia da importancia do traballo individual e a capacidade para escoitarse e ser crítico consigo mesmo. 8º Dominar os contidos para este curso.

Interpretar pezas con diferentes problemas técnicos e de diferentes estilos.

Interpretar en público, coa necesaria seguridade de seu, para vivir a música como medio de comunicación.

### 6.4.2. Contidos

#### **TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DOS CONTIDOS:**

##### **Primeira avaliación**

Práctica de escala cromática.

Práctica de ligados de catro notas (ascendentes e descendentes).

Práctica de arpejos de máis de seis notas.

Interpretación como mínimo de dous estudos e unha peza.

##### **Segunda avaliación**

Práctica de notas de adorno: apoiaturas, mordentes, grupetos e

trinos.

Práctica de escala de Fa maior (I e VII posición).

Interpretación como mínimo de tres estudos e dúas pezas de memoria.

### **Terceira avaliación**

Práctica de escala de Re menor harmónica (V e IX posición).

Práctica de harmónicos oitavados.

Interpretación como mínimo de catro estudos e catro pezas de memoria.

### **6.4.3. Criterios de avaliación**

Realizalos exercicios técnicos propostos durante o curso.

Coñecer e utilizalos recursos da afinación do instrumento.

Interpretalos exercicios de lectura a primeira vista propostos.

Interpretar 8 pezas de diferentes estilos con diferentes problemas técnicos, catro delas de memoria.

Interpretar en público as obras propostas polo profesorado.

Fomentar que se toque como mínimo una obra de memoria nas distintas audicións.

### **6.4.4. Contidos mínimos esixibles**

Os contidos mínimos para a superación deste curso serán interpretar oito pezas de diferentes estilos e problemas técnicos axustados ós contidos do curso.

Catro delas de memoria Os contidos mínimos son excluíntes.

### **6.4.5. Materiais didácticos orientativos**

Estudos:

DIONISIO AGUADO: “Método de guitarra” (U.M.E.), 1ª parte, números 16, 17, e do 22 ao 27.

R. S. BRINDLE: “Guitarcosmos I” (Schott), Tenths with suspensions.

LEO BROUWER: “Estudios sencillos” (Max Eschig), do 6 ao 10.

MATEO CARCASSI: "25 estudios op. 60" (Real Musical), do 1 ao 8. FERDINANDO CARULLI: "Studi per chitarra" (Suvini Zerboni), números 18, 19, 23, 25 e 26.

MAURO GIULIANI: "24 estudios op. 48" (Universal Edition), do 1 ao 6. B. LESTER: "Tremolo", "Arpeggio", "Scales", "Barré" de "Essential Guitar Skills" (Ricordi) J.

SAGRERAS: "Lecciones 1-3" (Chanterelle), segundas leccións, números 1, 2, 6 e 7.

FERNANDO SOR: "30 estudios seleccionados" (U.M.E.), núm. 1, 2, 4 a 6, 8 e 9.

Obras:

#### Renacemento-Barroco

ANÓNIMO: The Wilson Wide, The Parliament (Amsco Pub.).

P. ATTAINGNANT: "La guitare classique vol. A" (M. Combre), Tourdion.

J. S. BACH: Minueto en Sol M, Minueto en Mi m (trans. do libro de Ana Magdalena).

Sarabande da Suite III para laúd BWV 995.

#### Contemporáneo

"La guitare classique vo. A" (M. Combre), Marche. G. A. BRESCIANELLO: "La guitare classique vol. A" (M. Combre), Gavotte.

FRANCIS CUTTING: Toy (Amsco Pub.)

FRANCESCO DA MILANO: Pescatore va cantando.

JOHN DOWLAND: "Cuatro piezas fáciles" (Universal Edition).

ADRIAN LE ROY: Branle de Bourgogne (Amsco Pub.) ALONSO MUDARRA: Pavana de Alexandre.

DIEGO PISADOR: Pavana muy llana para tañer (Schott/Pujol).

#### Clásico-romántico

ANÓNIMO: Minueto en Sol (Amsco Pub.).

MAURO GIULIANI: "Le Papillón op. 30" (Real Musical), do 21 ao 32. FRANCESCO MOLINO: Rondó.

A. MEISSONIER: "Colección de piezas de I. Savio, vol. 2", siciliana. FRANCISCO

TÁRREGA: Lágrima, Pavana.

contemporaneo

JEAN ABSIL: Preludio, Barcarola.

RENE BARBIER: Preludio, Barcarola.

E. CORDERO: “Modern Times vol. I e II” (Chanterelle), Estudio a la cubana, Estudio fugaz, Viñeta criolla I. O. HUNT: “Modern Times vol. II” (Chanterelle), Autumm. NIKITA KOSHKIN: Obéron, Tristan. N. LECLERQ: “Six nuances” (Schott Frères), Outremer; “Six Colours” (Schott Frères), Turquoise, Pourpre, Orange.

G. MONTREUIL: “Divertissements pour guitare vol. II” (Doberman), Céline. J. ZENAMON: “Modern Times vol. III” (Chanterelle), Recuerdo.

## 7. Grao Profesional

---

Os ensinos artísticos teñen por finalidade proporcionar ao alumnado unha formación artística de calidade, así como garantir a cualificación dos futuros profesionais da música. Estes ensinos organízanse nun Grao Profesional de seis cursos de duración.

O estudo da especialidade instrumental actúa como eixo vertebrador do currículo, aínda que, como complemento á individualidade que require o estudo dun instrumento, o currículo alberga materias que transcenden este compoñente unipersonal da práctica musical introducindo elementos colectivos como a orquestra, música de cámara e a práctica musical de conxunto, que actúan como verdadeira ferramenta de relación social e de intercambio de ideas entre os propios instrumentistas.

Hase de ter en conta que na formación dun músico, os contidos esenciais están presentes, case na súa totalidade, desde o inicio dos estudos e que o seu desenvolvemento realízase non tanto pola adquisición de novos elementos como pola profundización e desenvolvemento permanente dos xa coñecidos. Cando o alumno comeza o Grao Profesional, xa superou unha etapa: a de adaptación ao instrumento, coñecendo as primeiras dificultades técnicas e as diversas formas de solucionarlas. Trátase agora de perfeccionar as capacidades técnicas para lograr superar maiores problemas e ir evolucionando progresivamente a medida que aumenta o nivel de dificultade.

### 7.1. PRIMEIRO CURSO DE GRAO PROFESIONAL

#### 7.1.1. Obxectivos

Estudar progresivamente aspectos relacionados coa interpretación, articulación, fraseo e fidelidade ao estilo.

Interpretar e coñecer como mínimo catro estudos con diferente formulación técnica e tres obras, unha de cada apartado do programa.

Coñecer as convencións interpretativas máis usuais das tres épocas.

Practicar a música de cámara en pequenos grupos guitarrísticos.

Desenvolver técnicas de estudo: distribución do tempo, traballo repetitivo e traballo reflexivo.

Previr a inconstancia, desorganización, superficialidade, distracción, desinterese...

Coidar ao máximo a calidade do son, utilizando as uñas e empregando adecuadamente as diferentes formas de pulsación. Será obrigatorio dispor de uñas durante todo o quinto curso. Ningún/ha alumno/a de Guitarra superará a proba de acceso a Grao Profesional sen o uso adecuado das uñas.

Dispor dunha guitarra de calidade con cordas en bo estado. Tamén pé, limas, atril, pestana e diapasón.

Coñecer as diferentes formas de dixitación, tendo en conta o fraseo e estilo da peza.

Ler a primeira vista en todo o diapasón.

Levar á práctica toda a teoría instrumental en actuacións en directo. Non abonda con desenvolver adecuadamente o programa na clase senón que é esencial poder demostrar en público o seu dominio.

Desenvolver a afinación por harmónicos.

Coñecer de todas as notas do diapasón.

Demostrar coñecemento das tonalidades e a súa aplicación na Guitarra.

### **7.1.2. Contidos**

Profundización do estudo da dixitación sobre as obras do programa.

Continuación na profundización dos aspectos técnicos do instrumento (escalas, calidade do son, unllas, diferentes ataques, arpejos, acordes, ligados, vibrato, trémolo, cexillas e harmónicos naturais e artificiais).

Perfeccionamento da realización de dinámicas, agónicas, fraseo, introducción á ornamentación.

Estudo do repertorio proposto polo profesorado.

Práctica e desenvolvemento dos diferentes tipos de memoria sobre o repertorio do curso. Memorización do 50% de obras ou estudos.

Lectura a primeira vista, tanto rítmica como melódica e harmónica dos exercicios ou

obras propostas polo profesorado.

Audición comparada de grandes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións.

Práctica de música de conxunto.

## **TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DOS CONTIDOS:**

### **Primeira avaliación**

Interpretación de memoria de unha das pezas.

Iniciación ao estudo da ornamentación nas diferentes épocas.

Coñecemento dos efectos guitarrísticos máis comúns.

### **Segunda avaliación**

Interpretación de memoria de unha das pezas.

Interpretación dun estudo tamén de memoria.

Práctica de diferentes formas de dixitación.

### **Terceira avaliación**

Interpretación de memoria de unha peza.

Interpretación tamén de memoria de dous estudos.

Traballo en agrupacións camerísticas.

Desenvolvemento dos diferentes elementos técnicos traballados ata entón.

Repaso de todo o programa.

### **7.1.3. Criterios de avaliación**

Utilizalo esforzo muscular e a respiración axeitada as esixencias da execución instrumental. Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.

Profundizar no estudo da afinación e o seu dominio.

Interpretar 8 pezas do repertorio, de diferentes épocas e estilos, con diferentes plantexamentos técnicos das que catro serán interpretadas de memoria, de acordo cos criterios de estilo correspondentes.

Valorala autonomía necesaria para interpretar o repertorio do curso, e para a resolución de problemas técnicos e interpretativos.

Interpretar en público as obras propostas polo profesorado, mostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento

#### 7.1.4. Contidos mínimos esixibles

##### 1º Trimestre:

Traballo dun mínimo dunha obra e un estudo no trimestre. - Interpretación dunha obra ou estudo na audición do departamento. -

##### 2º Trimestre:

Traballo dun mínimo dunha obra e un estudo no trimestre.

Interpretación dunha obra ou estudo na audición do departamento.

##### 3º Trimestre:

Superación dos contidos fixados e adquisición dos contidos descritos para este curs

Traballo dun mínimo dunha obra ou estudo na audición do departamento. - Interpretación dunha obra ou estudo na audición do departamento.

#### 7.1.5. Materiais didácticos orientativos

##### Estudos

DIONISIO AGUADO: “Método de guitarra” (U.M.E.), 2ª parte, números 1, 5 e 6. R.

S. BRINDLE: “Guitarcosmos 2” (Schott), Arpeggio study.

LEO BROUWER: “Estudios sencillos” (Maz Eschig), o 12.

MATEO CARCASSI: “25 estudios op. 60” (Real Musical), números 11 e 14. M.

CASTELNUOVO-TEDESCO: “Appunti” (Suvini Zerboni), caderno primeiro. NAPOLEÓN

COSTE: “25 estudios op. 38” (U.M.E.), números 1, 2 e 5.

MAURO GIULIANI: “24 estudios op. 48” (Universal Edition), números 7 e 8. FERNANDO

SOR: “30 estudios seleccionados” (U.M.E.), números 10 e 11.

##### Obras:

##### Renacemento

ANÓNIMO: Preludio de Lord Herbert (M. Lewin. Trinity Collage).

Fantasía (Amsco Pub.)

JOHN DOWLAND: The Round Battle Galliard (Amsco Pub.)

LUYS MILÁN: “Pavanas” (Universal Edition), a 1ª. E. de VALDERRÁBANO: “Silva de Sirenas” (Ricordi), Soneto.

### Barroco

ANÓNIMO: Preludio y dos minuetos (Universal Edition).

ADAM FALCKEMHAGEN: Vivace (Amsco Pub.). S. de MURCIA: Tocata (Amsco Pub.).

H. PURCELL: Minueto en la menor (Amsco Pub.).

S. L. WEISS: “La guitare classique vol. A” (M. Combre), Menuet. Clásico-romántico

ANÓNIMO: Romance (Forte).

MATEO CARCASSI: Allegretto op. 5 nº 12 (Amsco Pub.).

FERDINANDO CARULLI: Larghetto op. 241, Rondó en DoM.

FERNANDO SOR: Minueto op. 22, minueto op. 25 (Tecla).

FRANCISCO TÁRREGA: Adelita.

### Contemporáneo

G. BIBERIAN: “Modern Times vol. III” (Chanterelle), Petite prelude.

N. LECLERQ: “Six Colours” (Schott Frères), Arlequine, Noir e Cyclamen.

MANUEL M. PONCE: “Preludios” (Schott), números 1 e 6 (tocar os dous).

G. ZARB: “Modern Times vol. I” (Chanterelle), Episode, Grekos.

## **7.2. SEGUNDO CURSO DE GRAO PROFESIONAL**

### **7.2.1. Obxectivos**

- Interpretar e coñecer como mínimo catro pezas, elixidas entre os estilos renacentista, barroco, clásico-romántico e contemporáneo representados nos apartados a , b, c e d (como máximo unha peza de cada estilo). Interpretación de tres estudos con diferente formulación técnica.
- Profundar en aspectos relacionados coa interpretación, articulación, fraseo, dixitación e fidelidade ao estilo tratando de adaptar os coñecementos técnicos e musicais aos catro estilos a estudar no curso.

- Practicar a música de cámara en pequenos grupos guitarrísticos.
- Adquirir técnicas de estudo: distribución do tempo, traballo repetitivo e traballo reflexivo. Previr a inconstancia, desorganización, superficialidade, distracción, desinterese...
- Coidar ao máximo a calidade do son, utilizando as uñas e empregando adecuadamente as diferentes formas de pulsación. Dispor de uñas en perfecto estado.
- Dispor dunha guitarra de calidade con cordas novas. Tamén pé, limas, atril, pestana e diapasón.
- Ler a primeira vista melodías con acompañamento dalgún baixo, arpejos e acordes de tres e catro notas.
- Profundar na diferenza de intensidades, dinámica, desenvolvemento do volume e perfeccionamento do son.
- Levar á práctica toda a teoría instrumental en actuacións en directo. Non abonda con desenvolver adecuadamente o programa na clase senón que é esencial poder demostrar en público o seu dominio.
- Conseguir realizar a afinación por harmónicos de maneira fluida.
- Analizar a estrutura da obra, as súas seccións, repeticións. melodía, acompañamento, tema principal...
- Demostrar perfecto coñecemento de todas as notas do diapasón.
- Coñecer o repertorio básico do instrumento a través da lectura de partituras e audición de discos. O alumno creará progresivamente a súa pequena colección de partituras e discos dos mellores intérpretes.
  - Demostrar coñecemento das tonalidades e a súa aplicación na guitarra.

### 7.2.2. Contidos

Profundización do estudo da dixitación sobre as obras do programa.

Continuación na profundización dos aspectos técnicos do instrumento (escalas, calidade do son, unllas, diferentes ataques, arpejos, acordes, ligados, vibrato, trémolo, cexillas ).

Perfeccionamento da realización de dinámicas, agónicas, fraseo, introducción á ornamentación.

Estudo do repertorio proposto polo profesorado.

Memorización do 50% de obras ou estudos.

Lectura a primeira vista, tanto rítmica como melódica e harmónica dos exercicios ou

obras propostas polo profesorado.

Audición comparada de grandes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións.

Práctica de música de conxunto.

## **TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DOS CONTIDOS:**

### **Primeira avaliación**

Interpretación de memoria dun dos estudos.

Interpretación dunha das pezas do apartado a) do programa.

Interpretación dunha das pezas do apartado b) do programa.

Realización de unha interpretación en público.

### **Segunda avaliación**

Interpretación de memoria de dous dos estudos.

Interpretación dunha das pezas do apartado c) do programa.

Realización de unha interpretación en público.

### **Terceira avaliación**

Interpretación dunha das pezas do apartado d) do programa.

Interpretación tamén dos tres estudos.

Traballo en agrupacións camerísticas.

Desenvolvemento dos diferentes elementos técnicos traballados ata entón.

Repaso de todo o programa.

Realización de unha interpretación en público.

### **7.2.3. Criterios de avaliación**

Adoptar unha posición correcta da guitarra respecto ao corpo.

Realizar os exercicios técnicos propostos durante o curso.

Interpretar os exercicios de lectura a primeira vista propostos.

Interpretar 8 pezas de diferentes estilos con diferentes problemas técnicos .O

reparto das 8 pezas será de 3 no primeiro trimestre , 3 no segundo e 2 no terceiro.

Memorización de 3 obras (mínimo una en cada trimestre) e manter todo

o repertorio ó final do curso.

Interpretar en público as obras propostas polo profesorado.

#### 7.2.4. Contidos mínimos esixibles

##### 1º Trimestre:

Traballo dun mínimo dunha obra e un estudo no trimestre. - Interpretación dunha obra ou estudo na audición do departamento.

##### 2º Trimestre:

Traballo dun mínimo dunha obra e un estudo no trimestre.

Interpretación dunha obra ou estudo na audición do departamento.

##### 3º Trimestre:

Superación dos contidos fixados e adquisición dos contidos descritos para este curso.

Traballo dun mínimo dunha obra ou estudo na audición do departamento.

Interpretación dunha obra ou estudo na audición do departamento.

#### 7.2.5. Materiais didácticos orientativos

##### Estudos:

DIONISIO AGUADO: "Método de Guitarra" (U.M.E.), 2ª parte, del 7 ao 11. R. S.

BRINDLE: Chorale & Variants, Repeated semiquavers, Tour part chords (Schott). LEO

BROUWER: "Estudios sencillos" (Max Eschig), o 11.

MATEO CARCASSI: "25 estudios op. 60" (Real Musical), núm.s 10, 15, 16 e 17. M.

CASTELNUOVO-TEDESCO: "Appunti" (Suvini Zerboni), caderno 1º, do 2 ao 5.

NAPOLEÓN COSTE: "25 estudios op. 38" (U.M.E.), números 3, 4 e 6.

MAURO GIULIANI: "24 estudios op. 48" (Universal Edition), números 9 e 10. FERNANDO

SOR: "30 estudios seleccionados" (U.M.E.), números 3, 7, 12 a 14.

##### Obras:

Renacemento

A. HOLBORNE: The night watch (Amsco Pub.)

R. JOHNSON: Alman (Amsco Pub.) ELIAS MERKEL: Ballet (Amsco Pub.)

LUYS MILAN: "Pavanas" (Universal Edition), a 3ª e a 6ª.

##### Barroco

J. S. BACH: Sarabande BWV 1002 (Schott)

. SANTIAGO DE MURCIA: Canción, Tocata (Amsco Pub.).

L. RONCALLI: Sarabande en Mi m, Sarabande en Sol (Amsco Pub.).

GASPAR SANZ: Preludio arpeado (Amsco Pub.). romClásicoántico

NAPOLEÓN COSTE: Rondó op. 51 nº 1 (Amsco Pub).

JOSÉ FERRER: Minueto op. 31 nº 1 (Amsco Pub.).

MAURO GIULIANI: Sonatina op. 71 nº 1 (Tecla Editions) Contemporáneo

M. BYATT: “Modern Times vol. III” (Chanterelle), Reggae sunrise, Hangin’ around.  
43

E. CORDERO: “Modern Times vol. III” (Chanterelle), Viñeta Criolla 3.

B. HODEL: “Modern Times vol. II” (Chanterelle), The Devil’s playground.

NIKITA KOSHKIN: Pierrot et Arlequin (Henry Lemoine)

MANUEL M. PONCE: “Preludios” (Schott), números 3 e 5 (tocar os dous) e Scherzino Mexicano

*F. M. TORROBA: Burgalesa, Romance de los pinos.*

### 7.3. TERCEIRO CURSO DE GRAO PROFESIONAL

#### 7.3.1. Obxectivos

Interpretar e coñecer como mínimo catro pezas, elixidas entre os estilos renacentista, barroco, clásicoromántico e contemporáneo representados nos apartados a , b, c e d (como máximo unha peza de cada estilo). Interpretación de tres estudos con diferente formulación técnica.

Profundar en aspectos relacionados coa interpretación, articulación, fraseo, dixitación e fidelidade ao estilo tratando de adaptar os coñecementos técnicos e musicais aos catro estilos do curso.

Practicar a música de cámara en pequenos grupos guitarrísticos.

Desenvolver técnicas de estudo: Distribución do tempo, traballo repetitivo e traballo reflexivo. Previr a inconstancia, desorganización, superficialidade, distracción, desinterese...

Coidar ao máximo a calidade do son, utilizando as uñas e empregando adecuadamente as diferentes formas de pulsación. Será obrigatorio dispor de uñas en perfecto estado. Dispor dunha guitarra de calidade con cordas novas. Tamén pé, limas, atril, pestana e diapasón.

Ler a primeira vista melodías con acompañamento dalgún baixo, arpejos e acordes de tres e catro notas.

Aprender a realizar diferentes intensidades, dinámicas. Desenvolver volume e calidade do son.

Levar á práctica toda a teoría instrumental en actuacións en directo. Non abonda con desenvolver adecuadamente o programa na clase senón que é esencial poder demostrar en público o seu dominio.

Afinar por harmónicos correctamente.

Entender a necesidade de analizar a estrutura da obra, as súas seccións, repeticións, melodía, acompañamento, tema principal.

Coñecer perfectamente todas as notas do diapasón.

Coñecer basicamente o repertorio do instrumento a través da lectura de partituras e audición de discos. O

alumno creará progresivamente a súa pequena colección de partituras e discos dos mellores intérpretes.

Coñecer basicamente a historia da Guitarra: compositores, literatura, formas, estilos e a evolución organolóxica da guitarra.

Practicar as tonalidades e a súa aplicación na guitarra.

### **7.3.2. Contidos**

Profundización do estudo da dixitación sobre as obras do programa.

Continuación na profundización dos aspectos técnicos do instrumento (escalas, calidade do son, unllas, diferentes ataques, arpejos, acordes, ligados, vibrato, trémolo, cexillas e harmónicos naturais e artificiais). Perfeccionamento da realización de dinámicas, agónicas, fraseo, introducción á ornamentación.

Estudo do repertorio proposto polo profesorado.

Práctica e desenvolvemento dos diferentes tipos de memoria sobre o repertorio do curso.

Memorización do 50% de obras ou estudos.

Lectura a primeira vista, tanto rítmica como melódica e harmónica dos exercicios ou obras propostas polo profesorado.

Audición comparada de grandes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións.

Práctica de música de conxunto.

## **TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DOS CONTIDOS:**

### **Primeira avaliación**

Interpretar de memoria un dos estudos.

Interpretar unha das pezas do apartado reñacemento do programa.

Interpretar unha das pezas do apartado barroco do programa.

Tocar en público.

### **Segunda avaliación**

Interpretar de memoria un dos estudos.

Interpretar unha das pezas do apartado clasico do programa.

Tocar en público.

### **Terceira avaliación**

Interpretar unha das pezas do apartado contemporaneo do programa.

Interpretar tamén os tres estudos.

Traballo en agrupacións camerísticas.

Desenvolvemento dos diferentes elementos técnicos traballados ata entón.

Repaso de todo o programa.

Tocar en público

### **7.3.3. Criterios de avaliación**

Utilizalo esforzo muscular e a respiración axeitada as esixencias da execución instrumental. Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.

Profundizar no estudo da afinación e o seu dominio.

Interpretar 8 pezas do repertorio, de diferentes épocas e estilos, con diferentes plantexamentos técnicos das que catro serán interpretadas de memoria, de acordo cos criterios de estilo correspondentes.

Valorala autonomía necesaria para interpretar o repertorio do curso, e para a resolución de problemas técnicos e interpretativos.

Interpretar en público as obras propostas polo profesorado, mostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento

#### 7.3.4. Contidos mínimos esixibles

Os contidos mínimos para a superación do curso serán a interpretación de oitopezas, de diferentes épocas e estilos, con diferentes plantexamentos técnicos axustados ós contidos do curso. Catro pezas serán interpretadas de memoria.

Os contidos mínimos son excluíntes.

#### 7.3.5. Materiais didácticos orientativos

##### **Estudos:**

R. S. BRINDLE: "Guitarcosmos 2" (Schott), Tremolo.

LEO BROUWER: "Estudios sencillos" (Max Eschig), 13 e 14.

MATEO CARCASSI: "25 estudios op. 60" (Real Musical), número 9 e del 18 ao 25.

M. CASTELNUOVO-TEDESCO: "Appunti" (Suvini Zerboni), caderno 1º, do 6 ao 11.

NAPOLEÓN COSTE: "25 estudios op. 38" (U.M.E.), del 7 ao 11 e do 12 ao 14.

MAURO GIULIANI: "24 estudios op. 48" (Universal Ed.) nº 11, 12, 13, 15, 16 e 17.

FERNANDO SOR: "30 estudios seleccionados" (U.M.E.), do 15 ao 17. 50

##### **Obras:**

##### Renacemento

ANÓNIMO: The Cobbler (Amsco Pub.).

FRANCIS CUTTING: Greensleeves (Amsco Pub.).

A. HOLBORNE: Galliard (Amsco Pub.).

ALONSO MUDARRA: Pavana y Gallarda de Aleixandre, Romanesca.

LUIS DE NARVÁEZ: Diferencias sobre Guárdame las Vacas, Canción del Emperador.

### Barroco

J. S. BACH: Bourrée BWV 996, Gavotta BWV 995, Preludio BWV 999. D. CIMAROSA: "The Juliam Bream Guitar Library" (Faber Music), Sonata nº 1, Sonata nº 3.

L. RONCALLI: Gavotte & Gigue (Amsco Pub.).

GASPAR SANZ: Canarios. R. de VISÉE: Pasacaille (Amsco Pub.). Clásico-romántico

NAPOLEÓN COSTE: Rondeau op. 51 nº 6 (Chanterelle).

JOSÉ FERRER: Sicilienne op. 38 nº 4. J. K.

MERTZ: Nocturnos op. 4 (Chanterelle). N. PAGANINI: Sonatina nº 2.

### Contemporáneo

AUTORES VARIOS: "Modern Times vol. III" (Chanterelle), do 5 ao 11. A. BARRIOS: Villancico de Navidad, Julia Florida, Confesión-Romanza. G. CRESPO: Norteña. M. LLOBET: Diez canciones populares catalanas.

MANUEL M. PONCE: "Preludios" (Schott), números 2, 4, 9 e 10 (tocar polo menos dous).

## **7.4. CUARTO CURSO DE GRAO PROFESIONAL**

### **7.4.1. Obxectivos**

Interpretar un repertorio composto por catro obras e seis estudos entre os propostos para este curso, comezando a desenvolver unha capacidade de memorización de parte do repertorio.

Demostrar un axeitado seguimento das indicacións que aparecen nas distintas obras e estudos, así como das suxerencias do profesor no estudo diario, para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación, aplicando os coñecementos adquiridos sobre o novo repertorio.

Traballar as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da literatura para guitarra e a súa grafía musical para tocar o repertorio de acordo con elas, distinguindo o estilo musical de cada período.

Practicar a música de conxunto dentro da clase de conxunto instrumental para saberse escoitar cada vez máis a el e aos demais, con sentido crítico constructivo, adaptándose ao conxunto e integrándose dentro do resultado sonoro do grupo.

Valorar a interpretación en público como un feito natural das ensinanzas de música para actuar en público con seguridade, amosando ao menos unha vez ao trimestre o resultado do seu traballo.

Ampliar o dominio corporal para acadar unha técnica máis depurada que favoreza a práctica musical.

Dominar progresivamente as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento para a súa aplicación no repertorio.

Desenvolver progresivamente as competencias da memoria e a lectura a primeira vista.

Empregar a escoita polifónica que permita a comprensión e mellor interpretación das obras.

Comezar a distinguir con autonomía os distintos elementos que forman parte de la obra musical, para aplicar os coñecementos teóricos xunto ás cuestións relacionadas coa interpretación, para obter unha interpretación axeitada dentro de cada estilo.

Consolidar os hábitos de estudo e optimizar o rendemento do traballo persoal. 12º

Interpretar en público unha serie de obras coa suficiente seguridade que permita unha vivencia plena do acto musical.

#### **7.4.2. Contidos**

Traballo técnico contido nos diferentes estudos.

Interpretación de obras do repertorio utilizando os recursos expresivos do instrumento.

Profundización na análise das obras do repertorio dende un punto de vista formal, melódico e harmónico.

Continuación na dixitación de obras ou pasaxes problemáticos e a súa correspondencia co resultado musical.

Análise e traballo en profundidade de obras dos compositores do período clasico-romántico, Fernando Sor, J. K. Mertz, F. Tárrega, etc.

Realización de exercicios técnicos orientados á superación de certas dificultades do repertorio.

Perfeccionamento da calidade e potencia sonora

Traballo do legato e staccato como medios expresivos e de articulación no repertorio.

Logro dunha maior diferenciación dos planos sonoros dentro da trama polifónica das obras.

Técnicas especiais na guitarra clásica.

Traballo máis acentuado do fraseo musical e a súa articulación de acordo co estilo musical na interpretación do repertorio.

Lectura a primeira vista.

Utilización da memoria como ferramenta para o estudo.

Interpretación de algunhas pezas ou estudos de memoria.

Realización e análise de audicións de obras para guitarra.

#### **TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DOS CONTIDOS:**

- **Primeira avaliación**

- Interpretación de memoria dun dos estudos.
- Interpretación de dúas obras do programa.
- Realización de unha interpretación en público.

- **Segunda avaliación**

- Interpretación de memoria de outro dos estudos.
- Interpretación da terceira peza do programa.
- Realización de unha interpretación en público.

- **Terceira avaliación**

- Interpretación da peza restante do programa.
- Interpretación tamén dos tres estudos.
- Traballo en agrupacións camerísticas.
- Desenvolvemento dos diferentes elementos técnicos traballados ata entón.
- Repaso de todo o programa.

Realización de unha interpretación en público.

### 7.4.3. Criterios de avaliación

Utilizar o esforzo muscular e a respiración axeitada as esixencias da execución instrumental. Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.

Profundizar no estudo da afinación e o seu dominio.

Interpretar 8 pezas do repertorio, de diferentes épocas e estilos, con diferentes plantexamentos técnicos das que catro serán interpretadas de memoria, de acordo cos criterios de estilo correspondentes.

Valorar a autonomía necesaria para interpretar o repertorio do curso, e para a resolución de problemas técnicos e interpretativos.

Interpretar en público as obras propostas polo profesorado, mostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Demostrar solvencia na lectura

á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento

#### 7.4.4. Contidos mínimos esixibles

Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Interpretar dous estudos e catro obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.

Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos por trimestre.

Realizar un mínimo de dúas audición ó longo do curso.

1ª Avaliación.

Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

2ª Avaliación.

Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

3ª Avaliación.

Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

#### 7.4.5. Materiais didácticos orientativos

##### **Estudos:**

LEO BROUWER: “Estudios sencillos” (Max Eschig), 17 e 19.

NAPOLEÓN COSTE: “25 estudios op. 38” (U.M.E.), números 15, 16, 19 e 23.

DODGSON-QUINE: “Estudios” (Ricordi), do 1 ao 4.

M. GIULIANI: “24 estudios op.48” (Universal Ed.) nº 14, 18, 19, 20 e do 22 ao 24. EMILIO

PUJOL: El Abejorro.

FERNANDO SOR: “30 estudios seleccionados” (U.M.E.), nº 18, 19, 22 e 23. FRANCISCO

TÁRREGA: Estudio de Velocidad, Estudio en forma de Minueto.

##### **Obras:**

Renacemento

ANÓNIMO: Go From My Window (Amsco Pub.).

JOHN DOWLAND: Melancholy Galliard, The Frog Galliard, Queen Elisabeth's her Galliard.

LUYS MILÁN: Fantasía VIII de cuarto tono, Fantasía de consonancias y redobles.

ALONSO MUDARRA: Fantasía que contrahace la harpa en la manera de Ludovico, Diferencias de Conde Claros.

### Barroco

J. S. BACH: Allemande BWV 996, Zarabanda BWV 997, Gigue BWV 997, Preludio BWV 998, Gavota en Rondó BWV 1006, Preludio BWV 1007, Preludio BWV 1009. D.

SCARLATTI: Sonatas L. 79, 238 e 483. S.

L. WEISS: Tombeau sur la mort Mr. Comte de Logy.

### Clásico-Romántico J

OSÉ BROCA: Vals en Mi. J. K.

MERTZ: Gruta del Fingal, An Die Enfernte, Variaciones Mignones (Chanterelle).

FERNANDO SOR: Andante Largo op. 5 nº 5, Variaciones sobre la folía de España op. 15a, Fantasía Los adioses op. 21.

FRANCISCO TÁRREGA: Mazurca en Sol, Vals Las Dos Hermanitas, Rosita-Polka, Marieta-Mazurka, María-Gavota. 58

### Contemporáneo

A. BARRIOS: Preludio en Do menor, Canción de la hilandera, Barcarola.

LEO BROUWER: Danza Característica.

MANUEL DE FALLA: Homenaje a Debussy.

J. MOREL: Danza Brasileña, Romance Criollo.

S. MYERS: Cavatina. E. NAZARETH: Odeón (Jorge Cardoso).

A. PIAZZOLLA: Campero, Milonga del Ángel.

MANUEL M. PONCE: Vals, Preludio y Balletto.

A. TANSMAN: Danza Pomposa. F. M. TORROBA: Suite Castellana (un movimiento).

H. VILLALOBOS: Suite Popular Brasileña (agás a Mazurca), Preludio nº 4., Chôro nº 1.

## 7.5. QUINTO CURSO DE GRAO PROFESIONAL

### 7.5.1. Obxectivos

Interpretar e coñecer como mínimo catro pezas, elixidas entre os estilos renacentista, barroco, clásico-romántico e contemporáneo representados nos apartados a , b, c e d (como máximo unha peza de cada estilo). Interpretación de tres estudos con diferente formulación técnica.

Profundar en aspectos relacionados coa interpretación, articulación, fraseo, dixitación e fidelidade ao estilo tratando de adaptar os coñecementos técnicos e musicais aos diferentes estilos.

O alumno poderá substituír un dos estudos por unha obra de cámara a criterio do profesor.

Desenvolver técnicas de estudo. Distribución do tempo. Traballo repetitivo e traballo reflexivo.

Coidar ao máximo a calidade do son, utilizando as uñas e empregando adecuadamente as diferentes formas de pulsación. Será obrigatorio dispor de uñas en perfecto estado.

Dispor dunha guitarra de calidade con cordas novas. Tamén pé, limas, atril, pestana e diapason.

Ler a primeira vista melodías con acompañamento dalgún baixo pisado. Pode incluír corcheas e negras con puntillo. A lectura deberá ser practicada ata a 7ª posición. Nivel de dificultade equivalente a pezas de primeiro curso de Grao Profesional.

Desenvolver o emprego dos diferentes aspectos (dinámica, articulación, cor, vibrato e rubato) utilizándoos adecuadamente na interpretación das diferentes pezas.

Levar á práctica toda a teoría instrumental en actuacións en directo. Non abonda con desenvolver adecuadamente o programa na clase senón que é esencial poder demostrar en público o seu dominio.

Afinar correctamente a guitarra usando diferentes procedementos.

Entender a necesidade e ser capaz de analizar a estrutura da obra, as súas seccións, repeticións, melodía, acompañamento, tema principal...

Ter perfecto coñecemento de todas as notas do diapason.

Coñecer de forma básica o repertorio do instrumento a través da lectura de partituras e audición de discos: o alumno creará progresivamente a súa pequena colección de partituras e discos dos mellores intérpretes.

Coñecer de forma básica a historia da Guitarra: compositores, literatura, formas, estilos e a evolución organolóxica deste instrumento.

Interpretar o repertorio de memoria.

### **7.5.2. Contidos**

Traballo técnico contido nos diferentes estudos.

Interpretación de obras do repertorio utilizando os recursos expresivos do instrumento.

Profundización na análise das obras do repertorio dende un punto de vista formal, melódico e harmónico.

Dixitación de obras ou pasaxes problemáticos e a súa correspondencia co resultado musical: análise das distintas posibilidades de dixitación.

Realización de exercicios técnicos orientados á superación de certas dificultades do repertorio.

Realización de ornamentos máis complexos e o seu uso de acordo coas esixencias das distintas épocas e estilos.

Perfeccionamento da calidade sonora na interpretación do repertorio.

Logro dunha maior diferenciación dos planos sonoros dentro da trama polifónica das obras e dun maior equilibrio dos niveis e calidades dos sons resultantes.

Afianzamento no uso de harmónicos oitavados.

Traballo máis acentuado do fraseo musical e a súa articulación de acordo co estilo musical na interpretación do repertorio.

Lectura a primeira vista.

A interpretación do repertorio para guitarra do século XX e o coñecemento das súas grafías e efectos.

Traballo das diferentes estratexias para memorizar as pezas.

Interpretación de algunhas pezas ou estudos de memoria.

Realización e análise de audicións de obras para guitarra.

## **TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DOS CONTIDOS:**

### **1º Trimestre:**

Traballo dun mínimo dunha obra e un estudo no trimestre.

Interpretación dunha obra ou estudo na audición do departamento. -

### **2º Trimestre:**

Traballo dun mínimo dunha obra e un estudo no trimestre.

Interpretación dunha obra ou estudo na audición do departamento. -

### **3º Trimestre:**

Superación dos contidos fixados e adquisición dos contidos descritos para este curso.

Traballo dun mínimo dunha obra ou estudo na audición do departamento. - Interpretación dunha obra ou estudo na audición do departamento.

### **7.5.3. Criterios de avaliación**

Utilizarlo esforzo muscular e a respiración axeitada as esixencias da execución instrumental. Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.

Dominar a afinación do instrumento.

Interpretar 8 pezas do repertorio, de diferentes épocas e estilos, con diferentes plantexamentos técnicos das que catro serán interpretadas de memoria, de acordo cos criterios de estilo correspondentes.

Demostrar a autonomía necesaria para interpretar o repertorio do curso e para a resolución dos problemas técnicos e interpretativos.

Interpretar en público as obras propostas polo profesorado, mostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento

#### 7.5.4. Contidos mínimos esixibles

Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Interpretar dous estudos e catro obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.

Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos por trimestre.

Realizar un mínimo de dúas audición ó longo do curso.

1ª Avaliación.

Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

2ª Avaliación.

Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

3ª Avaliación.

Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

#### 7.5.5. Materiais didácticos orientativos

##### **Estudos:**

DIONISIO AGUADO: “Método de Guitarra” (U.M.E.), 3ª parte, nº 12, 13, 14 e 15. A.

BARRIOS: Estudio nº 3.

LEO BROUWER: “Estudios sencillos” (Max Eschig), o 16.

M. CAMARGO GUARNIERI: Estudio nº 1 (Ricordi).

NAPOLEÓN COSTE: “25 estudios op. 38” (U.M.E.), o 12 e do 17 ao 20.

DOGSON-QUINE: “Estudios” (Ricordi), do 5 ao 10.

FERNANDO SOR: “30 estudios seleccionados” (U.M.E.), o 21 e do 24 ao 26.

FRANCISCO TÁRREGA: Estudio en Re M, Recuerdos de La Alhambra, Sueño. H.

VILLALOBOS: “12 Estudios”, números 6 e 8.

## Obras:

### Renacemento-Barroco

J. S. BACH: Preludio BWV 995, Preludio BWV 996, Preludio BWV 997. Suite de cello I, suite de cello III. W. BYRD: My Lord Willoughby's Welcome Home.

JOHN DOWLAND: Captain Digorie Piper's Galliard. 65

L. DE NARVÁEZ: Baxa de contrapunto, 22 diferencias de Conde Claros. S. L. WEISS: Passacaille (Amsco Pub.).

### Clásico-romántico

MAURO GIULIANI: Variaciones sobre la Folía de España op. 45 (Tecla).

LUIGI LEGNANI: "36 caprichos op. 20", 2 caprichos.

FERNANDO SOR: Sonata op. 15b, Variaciones op. 28 (Tecla)

FRANCISCO TÁRREGA: Danza Mora.

### Contemporáneo

LEO BROUWER: Fuga nº 1

ENRIQUE GRANADOS: Danza española nº 5.

MANUEL M. PONCE: Variaciones sobre un tema de Cabezón.

J. RODRIGO: En los Trigales. E. SAINZ DE LA MAZA: Homenaje a Toulouse-Lautrec.

F. M. TORROBA: Nocturno, Madroños.

J. TURINA: Fandanguillo.

*H. VILLA - LOBOS: "Preludios", número 1.*

## 7.6. SEXTO CURSO DE GRAO PROFESIONAL

### 7.6.1. Obxectivos

Interpretar e coñecer como mínimo catro pezas, elixidas entre os estilos renacentista, barroco, clásicoromántico e contemporáneo representados nos apartados a , b, c e d (como máximo unha peza de cada estilo). Interpretación de tres estudos con diferente formulación técnica.

Profundar en aspectos relacionados coa interpretación, articulación, fraseo, dixitación e fidelidade ao estilo tratando de adaptar os coñecementos técnicos e musicais aos diferentes estilos.

Desenvolver técnicas de estudo: distribución do tempo, traballo repetitivo e traballo reflexivo.

Coidar ao máximo a calidade do son, utilizando as uñas e empregando adecuadamente as diferentes formas de pulsación. Será obrigatorio dispor de uñas en perfecto estado. Será obrigatorio dispor dunha guitarra de calidade con cordas novas. Tamén pé, limas, atril, pestana e diapason.

Ler a primeira vista obras de dificultade de segundo curso do Grao Profesional. A lectura deberá ser practicada ata a 12ª posición.

Desenvolver o emprego dos diferentes aspectos (dinámica, articulación, cor, vibrato e rubato) utilizando adecuadamente na interpretación das diferentes pezas.

Levar á práctica toda a teoría instrumental en actuacións en directo. Non abonda con desenvolver axeitadamente o programa na clase senón que é esencial poder demostrar en público o seu dominio.

Afinar correctamente a guitarra usando diferentes procedementos.

Entender a necesidade de analizar a estrutura da obra, as súas seccións, repeticións, melodía, acompañamento, tema principal...

Ter perfecto coñecemento de todas as notas do diapason.

Coñecer de modo básico o repertorio do instrumento a través da lectura de partituras e audición de discos: o alumno creará progresivamente a súa pequena colección de partituras e discos dos mellores intérpretes.

Coñecer basicamente a historia da Guitarra: compositores, literatura, formas, estilos e a evolución organolóxica da guitarra.

Interpretar o repertorio de memoria.

### **7.6.2. Contidos**

Traballo técnico contido nos diferentes estudos.

Interpretación de obras do repertorio utilizando os recursos expresivos do instrumento.

Profundización na análise das obras do repertorio dende un punto de vista formal, melódico e harmónico.

Dixitación de obras ou pasaxes problemáticos e a súa correspondencia co resultado musical: análise das distintas posibilidades de dixitación.

Realización de exercicios técnicos orientados á superación de certas dificultades do repertorio.

Realización de ornamentos e o seu uso de acordo coas esixencias das distintas épocas e estilos.

Perfeccionamento da calidade sonora.

Logro dunha maior diferenciación dos planos sonoros dentro da trama polifónica das obras e dun maior equilibrio dos niveis e calidades dos sons resultantes.

Afianzamento no uso de harmónicos oitavados.

Traballo máis acentuado do fraseo musical e a súa articulación de acordo co estilo musical na interpretación do repertorio.

Lectura a primeira vista.

Traballo das diferentes estratexias para memorizar as pezas.

Interpretación de algunhas pezas ou estudos de memoria.

Realización e análise de audicións de obras para guitarra.

A interpretación pública como medio de expresión persoal.

### **TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DOS CONTIDOS:**

- **1º Trimestre:**

- Traballo dun mínimo dunha obra e un estudo no trimestre. - Interpretación dunha obra ou estudo na audición do departamento.

- **2º Trimestre:**

- Traballo dun mínimo dunha obra e un estudo no trimestre.
- Interpretación dunha obra ou estudo na audición do departamento.

- **3º Trimestre:**

Superación dos contidos fixados e adquisición dos contidos descritos para este curso. -Traballo dun mínimo dunha obra ou estudo na audición do departamento. - Interpretación dun programa cunha duración non inferior a 30 minutos co repertorio traballado ao longo do curso no recital de fin de curso.

### **7.6.3. Criterios de avaliación**

Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás esixencias da execución instrumental.

Demostrar o dominio na execución de un estudo e cinco obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.

Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.

Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.

Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.

Interpretar obras das distintas épocas e estilos.

Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.

Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.

Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.

Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

#### 7.6.4. Contidos mínimos esixibles

Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Interpretar dous estudos e catro obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.

Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos por trimestre.

Realizar un mínimo de dúas audición ó longo do curso.

Realización dun recital cunha duración de entre 20 e 30 minutos e un repertorio de que inclúa varias épocas ou estilos diferentes.

1ª Avaliación.

Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

2ª Avaliación.

Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

3ª Avaliación.

Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Realización dun recital cunha duración de entre 20 e 30 minutos e un repertorio de que inclúa varias épocas ou estilos diferentes.

#### 7.6.5. Materiais didácticos orientativos

##### **Estudos:**

DIONISIO AGUADO: “Método de Guitarra” (U.M.E.), 3ª parte, nº 12, 13, 14 e 15. A.

BARRIOS: Estudio nº 3.

LEO BROUWER: “Estudios sencillos” (Max Eschig), o 16.

M. CAMARGO GUARNIERI: Estudio nº 1 (Ricordi).

NAPOLEÓN COSTE: “25 estudios op. 38” (U.M.E.), o 12 e do 17 ao 20.

DOGSON-QUINE: “Estudios” (Ricordi), do 5 ao 10.

FERNANDO SOR: “30 estudios seleccionados” (U.M.E.), o 21 e do 24 ao 26.

FRANCISCO TÁRREGA: Estudio en Re M, Recuerdos de La Alhambra, Sueño. H.

VILLALOBOS: “12 Estudios”, números 6 e 8.

### **Obras:**

#### Renacemento-Barroco

J. S. BACH: Preludio BWV 995, Preludio BWV 996, Preludio BWV 997. Suite de cello I, suite de cello III. W. BYRD: My Lord Willoughby’s Welcome Home.

JOHN DOWLAND: Captain Digorie Piper’s Galliard. 65

L. DE NARVÁEZ: Baxa de contrapunto, 22 diferencias de Conde Claros. S. L. WEISS: Passacaille (Amsco Pub.).

#### Clásico-romántico

MAURO GIULIANI: Variaciones sobre la Folía de España op. 45 (Tecla).

LUIGI LEGNANI: “36 caprichos op. 20”, 2 caprichos.

FERNANDO SOR: Sonata op. 15b, Variaciones op. 28 (Tecla)

FRANCISCO TÁRREGA: Danza Mora.

#### Contemporáneo

LEO BROUWER: Fuga nº 1

ENRIQUE GRANADOS: Danza española nº 5.

MANUEL M. PONCE: Variaciones sobre un tema de Cabezón.

J. RODRIGO: En los Trigales. E. SAINZ DE LA MAZA: Homenaje a Toulouse-Lautrec.

F. M. TORROBA: Nocturno, Madroños.

J. TURINA: Fandanguillo.

H. VILLA - LOBOS: “Preludios”, número 1.

## **8. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica**

---

A avaliación será **continua ou de procesos**, de forma que nos permita un control e seguimento do proceso de ensino-aprendizaxe posibilitando a súa progresiva e continua adecuación ás dificultades e necesidades que vaian xurdindo respecto da planificación inicial.

Así mesmo, realizarase unha **avaliación inicial ou diagnóstica** que nos permita identificar os coñecementos previos do alumno, as súas destrezas, habilidades e actitudes previas para así poder planificar o traballo que deberá realizar cada alumno en particular.

En última instancia realizarase unha **avaliación final ou de resultados** ao final de cada trimestre e ao final do curso que, ao comparar os obxectivos iniciais cos resultados finais, serviranos como referente para medir os avances do alumno.

Unha **avaliación criterial**, comparando o progreso do alumno coas metas establecidas previamente en relación coa súa propia situación inicial utilizarase para avaliar o progreso de alumnos con necesidades educativas especiais.

### 8.1. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

O control da adquisición dos contidos e o desenvolvemento das habilidades técnicas e expresivas por parte dos alumnos realizarase a través de:

- **Traballo persoal diario:** a observación sistemática durante as clases individuais será o principal procedemento para recompilar información fiable acerca do progreso do alumno.
- **Probos prácticas:** probas técnicas, audicións, exames trimestrais e finais, exames ante tribunal, etc.

### 8.2. CRITERIOS E PORCENTAXES DE CUALIFICACIÓN

Para o cálculo da cualificación teranse en conta as seguintes porcentaxes:

Traballo diario: 70%	Proba práctica: 30%
----------------------	---------------------

Á súa vez, cada un destes apartados ponderarase do seguinte xeito:

#### TRABALLO DIARIO:

Aplicaranse as seguintes porcentaxes:

- Técnica – 30%
- Estudos – 30%
- Obras – 30%
- Actitude – 10%

Valoraranse as seguintes cuestións técnicas e interpretativas:

- Control da afinación, afinación
- Control das dinámicas e a articulación.
- Control do ritmo e claridade na dicitación.
- Grao de dificultade do repertorio.
- Calidade do son.
- Calidade da interpretación e corrección técnica.
- Respeto aos estilos interpretativos, tempos e articulacións das obras do repertorio.

Para a cuantificación, empregarase o seguinte baremo:

9 – 10

- Interpretación realizada con excelente precisión, fluidez e seguridade técnica.
- Gran control do son e a afinación.
- Excelente produción, flexibilidade e proxección do son.
- Adecuación do tempo ao estilo das obras e correcto uso do fraseo.
- Sensibilidade para o detalle musical e correcta adecuación ao estilo das pezas.
- Impecable uso das dinámicas e a articulación.
- Sentido comunicativo na interpretación.

7 – 8

- Interpretación realizada con seguridade.
- Bo control do son e a afinación.
- Tempo adecuado e mantido.
- Realización musical de todos os detalles escritos na partitura.
- Boa calidade, flexibilidade e proxección do son.
- Capacidade de resposta ao diferente estilo musical das pezas.

Correcto uso das dinámicas e a articulación.

5 – 6

- Interpretación correcta, seguridade xeral nas notas e o ritmo.
- Aceptable calidade de son e control da afinación.
- Tempo correcto e continuado.
- Limitacións no uso de recursos musicais
- Calidade, flexibilidade e proxección de son aceptable.

- Mostras evidentes dunha adecuada preparación das pezas.
- Tecnicamente correcto.

4

- Interpretación insegura, sen continuidade.
- Erros na afinación e fallos na produción do son.
- Tempo inadecuado e falta de continuidade no mesmo.
- Falta de fraseo, dinámica e articulación.
- Falta evidente de preparación das pezas. Dificultade para recuperarse dos erros.
- Tecnicamente incorrecto.

2 – 3

- Interpretación errada, grandes dificultades con notas e ritmo.
- Serios erros de afinación e falta de control do son.
- Ausencia de detalles musicais
- Tecnicamente non adecuado.
- Incapacidade para manter a continuidade do discurso musical nas pezas.
- Incapacidade para executar certas pasaxes, falta evidente de preparación das pezas.

1

- Non presenta traballo algún.

PROBA PRÁCTICA. Empregarase a seguinte rúbrica:

	Moi deficiente 1	Insuficiente 2	Aprobado 3	Notable 4	Sobresaínte 5
Son e técnica	É incapaz de superar mínimamente as dificultades que a obra presenta.	Mala calidade de son. Non usa correctamente o peso do brazo. Dificultades evidentes para coordinar as mans. Non resolve suficientemente as dificultades técnicas que presenta a obra. Posición do corpo e mans inadecuada.	Presenta unha calidade aceptable de son (tendo en conta o nivel correspondente). Usa o peso do brazo. Coordinación entre as mans, se ben perde claridade nalgúns pasaxes. Resolve as dificultades técnicas que presenta a obra, aínda que presenta problemas en pasaxes. Posición de corpo e mans mellorable.	Presenta, en xeral, unha boa calidade de son (tendo en conta o nivel correspondente). En xeral, usa ben o peso do brazo, boa coordinación entre as mans, variedade de golpes de arco. En xeral, resolve as dificultades técnicas que presenta a obra. Mantén, en xeral unha posición adecuada de corpo e mans.	Calidade de sonido moi boa (tendo en conta o nivel correspondente). Moi boa utilización do peso do brazo, coordinación entre as mans, dispón da variedade de golpes de arco necesaria. Resolve moi ben as dificultades técnicas que presenta a obra. Mantén unha posición moi correcta de corpo e mans,
Estilo, expresión e fraseo	É incapaz de superar mínimamente as dificultades que a obra presenta.	A interpretación está fora do estilo e carácter da obra. Os matices dinámicos (intensidade) e agónicos (tempo) son inadecuados. O fraseo e as articulacións son inadecuadas.	A interpretación adáptase aceptablemente ao estilo e carácter da obra. Matices dinámicos (intensidade) e agónicos (tempo) aceptables. O fraseo e as articulacións son aceptables aínda que non sempre adecuados ou comprensibles.	Adopta, en xeral, ben o estilo e o carácter da obra. Matices dinámicos (intensidade) e agónicos (tempo), en xeral, adecuados á obra. En xeral, o fraseo é claro e adecuado. Articulacións ben realizadas.	Adopta moi ben o estilo e o carácter da obra, con musicalidade. Matices dinámicos (intensidade) e agónicos (tempo), adecuados á obra. O fraseo é claro e adecuado. Articulacións moi ben realizadas.
Fluidez, precisión rítmica, fidelidade á partitura	É incapaz de superar mínimamente as dificultades que a obra presenta.	Interpretación pouco fluida, tempo inestable ou inadecuado, interrupcións frecuentes. Demasiadas notas falsas ou imprecisións rítmicas. Afinación moi imprecisa. Non respeta as indicacións da partitura.	Interpretación aceptable. Tempo dentro das marxes aceptables, aínda que presenta dificultades ou inestabilidade en determinados pasaxes. Notas falsas ou imprecisións rítmicas, aínda que dentro do aceptable. Cumpre suficientemente coas indicacións da partitura.	Mantén, en xeral, unha interpretación fluida e un tempo estable. Toca, en xeral, con corrección nas notas e precisión no ritmo. Afinación correcta. Respeta, en xeral, as indicacións da partitura.	Interpreta con fluidez, a un tempo estable e adecuado. Non hai (ou apenas) notas falsas nin imprecisións rítmicas. Gran precisión na afinación. Respeta as indicacións da partitura. Toca de memoria.

### **8.3. CRITERIOS E PROCEDIMIENTO PARA A CONCESIÓN DE AMPLIACIÓN DE MATRÍCULA**

Para conceder a ampliación de matrícula, é requisito que o alumno supere os obxectivos e contidos do curso no que está matriculado e os profesores de todas as materias consideren que pode superar os do seguinte. O protocolo para seguir é o seguinte:

1.- O profesorado que considere a posibilidade de ampliación de matrícula, poñerá en contacto co titor do alumno.

2.- O titor solicitará á xefatura de estudos unha xunta evaluadora extraordinaria (ou no seu caso, unha sesión de avaliación ordinaria) coa totalidade dos profesores do alumno implicado, para poñer en común a idoneidade ou non da ampliación de matrícula, así como a información que se transmitirá ao alumno, pais ou tutores legal sobre o proceso. O titor levantará un acta onde se recollerán as conclusións dos informes do profesorado. Para que a ampliación de matrícula sexa posible, deberá haber un acordo unánime de todo o profesorado.

3.- O titor informará á familia, se é menor de idade, ou ao alumno, se é maior de idade, sobre o estado do proceso. A información achegada polo titor debe ser de carácter global, é dicir, que se comprobarán as posibilidades de poder ampliar matrícula de maneira colectiva por parte de todos os docentes do alumno cunha decisión unánime e firme. No caso de que a familia ou o alumno maior de idade non desexase seguir co procedemento, este conclúe.

4. No caso de que se aconselle a súa promoción, o titor deberá informar ao alumno maior de idade ou á familia, acerca da solicitude que deberá realizar á atención da dirección do centro para levala ao consello escolar. O consello escolar reunirse coas solicitudes recibidas pola dirección. Aquelas que leven o visto e prace, serán reflectidas no acta de avaliación correspondente. Posteriormente o alumno deberá ir á secretaría do centro para realizar os trámites administrativos correspondentes.

### **8.4. MEDIDAS DE RECUPERACIÓN**

#### **8.4.1. Procedementos de recuperación ordinarios**

Poderanse realizar exames de recuperación ao longo do curso, nos que o alumnado deberá presentar toda a materia que corresponda á avaliación non superada, podendo o profesor designar os contidos (escalas, estudos, obras) a interpretar na proba.

Poderanse asignar actividades de recuperación individuais, en cada caso, mediante un informe elaborado polo profesor:

- O profesor contemplará a posibilidade de destinar algunhas clases colectivas a traballar aspectos técnicos concretos como medida de recuperación para os alumnos que o necesiten.
- Realización de actividades complementarias de reforzo: clases de reforzo fora do horario establecido se fose posible, asistencia como oínte a clases de outros alumnos, programación da practica semanal baixo supervisión dos seus pais/nais ou titores/as.

#### **8.4.2. Probas extraordinarias.**

Os alumnos que non aproben o curso en maio dispoñerán dunha proba extraordinaria no mes de xuño. Para superar a devandita proba, os alumnos interpretarán na mesma as obras que lles serán notificadas no seu correspondente informe de avaliación negativo. En calquera caso, teranse que alcanzar os contidos mínimos esixibles para cada curso establecidos na presente programación. En caso de dúbida o alumno deberá consultar ao profesor.

#### **8.4.2. Procedementos de avaliación no caso da perda do dereito á avaliación continua.**

Nos casos en que, dacordo co procedemento disposto, o profesor considere que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, convocará a dito alumno/a para a realización dunha única proba que consistirá na interpretación do repertorio/escalas/estudos e/ou exercicios propostos polo profesor e correspondentes aos contidos do trimestre ou curso avaliado.

A cualificación da proba realizarase mediante a rúbrica incluída na presente programación e empregada para avaliar as probas prácticas.

## **9. Procedementos para a avaliación interna do departamento**

---

Ao longo do curso, nas reunións do departamento, os profesores revisarán de forma permanente o grao de cumprimento da programación así os resultados académicos dos

alumnos, tendo en conta tanto os obxectivos e contidos propostos, como as características individuais de cada un dos alumnos: avaliación inicial, atención nas clases, tempo dedicado ao instrumento, condicións, talento, capacidades, etc. Os profesores informarán aos alumnos e aos seus pais do grao de cumprimento dos mínimos esixidos, dos criterios cos que van ser avaliados e da súa evolución. Así mesmo, tentarase manter un contacto continuo co resto dos departamentos para ter unha visión global do desenvolvemento de cada alumno.

## 10. Anexos

---

### 10.1. PROBA DE ACCESO AO 1º CURSO DE GRAO PROFESIONAL

Deberán interpretarse TRES pezas de diferentes estilos (podendo ser unha delas un estudio) da lista de obras orientativas ou outras de similar nivel. Unha das obras debe interpretarse de memoria. As obras deberán ser interpretadas con acompañamento de piano cando sexa necesario.

#### **Criterios de avaliación:**

Adoptar unha correcta posición co instrumento

Interpretar as pezas con fluidez e seguridade técnica

Mostrar un desenvolvemento técnico e interpretativo acorde co nivel do grao elemental

Control do son e da afinación

Interpretar de memoria, con fluidez e concentración, unha das tres composicións.

#### **Criterios de Cualificación.**

Os criterios de cualificación baséanse na graduación dos criterios de avaliación.

Valorarase:

Afinación

Ritmo.

Calidade sonora.

Musicalidade,

Equilibrio corporal.

Interpretación de memoria.

Lista de obras orientativas:

### Renacemento-Barroco

ANÓNIMO: The Wilson Wide, The Parliament (Amsco Pub.).

J. S. BACH: Minueto en Sol M, Minueto en Mi m ().

Sarabande da Suite III para laúd BWV 995.26“La guitare classique vo.

A” BRESCIANELLO: “La guitare classique vol. A” ), Gavotte.

FRANCIS CUTTING: Toy (Amsco Pub.)

### Clásico Romántico

MAURO GIULIANI: “Le Papillon do 21 ao 32.

FRANCISCO TÁRREGA: Lágrima, Pavana.

### Contemporáneo

JEAN ABSIL: Preludio, Barcarola.

N. LECLERQ: “ “Six Colours” Turquoise, Pourpre, Orange.

G. MONTREUIL: “Céline. : Recuerdo.

Nota: Para ver os contidos e a listaxe completa de materiais didácticos orientativos, consultar a programación de 4º de Grao Elemental. Para o cálculo da cualificación, valoraranse os aspectos técnicos e interpretativos fixados na presente programación, empregando asimesmo a rúbrica para a avaliación das probas prácticas (apartado 8.2).

LEXISLACIÓN APLICABLE: Orde do 28 de xullo de 2008 pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música. Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. Circular 15/2011 da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa.

## **10.2. PROBAS DE ACCESO A 2º, 3º E 4º DE GRAO ELEMENTAL**

Deberán interpretarse DÚAS pezas de libre elección e unha obra ou exercicio a primeira vista proposto polo tribunal. Os materiais didácticos orientativos serán os recollidos nesta programación para o curso inmediatamente anterior ao que se quere acceder.

Para o cálculo da cualificación, valoraranse os aspectos técnicos e interpretativos fixados na presente programación, empregando asimesmo a rúbrica para a avaliación das probas prácticas (apartado 8.2) e efectuarase tomando en consideración o nivel do curso ao que se realiza a proba de acceso e de forma coherente cos contidos da programación didáctica. O tribunal valorará a dificultade do repertorio interpretado así como si é tocado íntegramente de memoria

LEXISLACIÓN APLICABLE: Decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música. Circular 4/2008 pola que se regulan as probas de acceso ao grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música.

### **10.3. PROBAS DE ACCESO DE 2º A 6º DE GRAO PROFESIONAL**

Deberán interpretarse TRES pezas de diferentes estilos (podendo ser unha delas un estudio). Os materiais didácticos orientativos serán os recollidos nesta programación para o curso inmediatamente anterior ao que se quere acceder.

Para o cálculo da cualificación, valoraranse os aspectos técnicos e interpretativos fixados na presente programación, empregando asimesmo a rúbrica para a avaliación das probas prácticas (apartado 8.2) e efectuarase tomando en consideración o nivel do curso ao que se realiza a proba de acceso e de forma coherente cos contidos da programación didáctica. O tribunal valorará a dificultade do repertorio interpretado así como si é tocado íntegramente de memoria

LEXISLACIÓN APLICABLE: Orde do 28 de xullo de 2008 pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música. Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. Circular 15/2011 da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional

### **10.4. PREMIOS FIN DE GRAO**

- Poderán presentarse todos aqueles alumnos do conservatorio profesional da Estrada que finalizasen 6º de grao profesional cunha cualificación media de 8 ou máis, e que non teñan ningunha materia pendente do curso anterior.
- O concurso terá lugar ante un tribunal único para todos os aspirantes e constituído especificamente para este fin, que será designado polo director do centro. O tribunal estará formado por tres profesores, dos que só un deles

será membro da especialidade de procedencia do alumno aspirante ao premio. Non poderá formar parte do citado tribunal profesorado que impartise docencia directa a ese aspirante durante o curso anterior.

- Estas probas levaráanse a cabo unha vez finalizada a sesión de avaliación do fin de curso. Para os efectos de organización académica, a citada proba non se realizará despois de 20 de xuño.

## CONTIDOS DA PROBA

Presentación por parte dos aspirantes dun programa adecuado á categoría da proba, cunha duración comprendida entre os 20 e os 40 minutos, sendo 20 minutos a duración mínima. O tribunal terá plena liberdade para interromper a interpretación dos candidatos cando o considere oportuno.

Interpretación de memoria de polo menos una das obras do programa

Elaboración, por parte do aspirante, e posterior entrega na secretaría do Centro das notas ao programa elaboradas por él mesmo, polo menos con tres días de antelación á celebración da proba, non recolléndose ningunha fóra de prazo sen a debida xustificación, que será atendida a criterio da Dirección do Centro.

## CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Interpretar as obras mostrando o control técnico do instrumento. Con este criterio comprobarase que o alumno demostre unha excelente capacidade e control técnico pleno do instrumento e valorarase segundo os seguintes indicadores:
  - Dificultade do repertorio
  - Control do ritmo e a medida.
  - Claridade e igualdade na dixitación.
  - Calidade do son.
- Interpretar as obras con coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa estética das mesmas. Con este criterio valorarase o estilo interpretativo do alumno mediante os seguintes indicadores:
  - Aplicación das articulacións segundo o estilo da obra.
  - Adecuación sonora aos diferentes estilos.
  - Adaptación das dinámicas a cada estilo de interpretación.

- Corrección na execución dos ornamentos.
- Interpretar as partituras con rigor e calidade respecto de movementos, notas e tempos. Con este criterio comprobarase o rigor do alumno na interpretación das obras que se valorará mediante os seguintes indicadores:
  - Respecto dos aires e movementos.
  - Fidelidade das indicacións agónicas e dinámicas contidas na partitura.
  - Exactitude na exposición das notas.
- Mostrar a calidade artística e unha excepcional capacidade de comunicación musical. Con este criterio valorarase a interpretación artística do alumno mediante os seguintes indicadores:
  - Capacidade de comunicación musical.
  - Concentración ao longo do recital.

LEXISLACIÓN APLICABLE: Orde do 10 de marzo de 2009, pola que se regula o procedemento para a obtención de matrícula de honor e premio de fin de grao para as ensinanzas de música e danza.